



**РЕПУБЛИКА СРБИЈА**

**Национално тело за акредитацију  
и обезбеђење квалитета у високом образовању**

Број: 612-00-00627/5/2020-03

Датум: 05. 10. 2021. године

Булевар Михајла Пупина 2

Београд

На основу члана 23. став 9. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), члана 30. став 1. и члана 33. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 67/21) и Одлуке Комисије за акредитацију и проверу квалитета број 612-00-00627/4/2020-03 од 30. 09. 2021. године, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаје

**У В Е Р Е Њ Е**

**о акредитацији студијског програма**

**Мастер академске студије (МАС) – Андрагогија**, за који је Захтев за акредитацију поднела високошколска установа **Универзитет у Београду – Филозофски факултет**, са седиштем у Београду, у улици Чика Љубина 18-20, ПИБ: 100050474, Матични број: 07003269.

Имајући у виду да је Установа испунила све стандарде за акредитацију студијског програма прописане Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС” број 13/2019), студијски програм **Мастер академске студије (МАС) – Андрагогија** је акредитован у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичке науке и научне области Педагошке и андрагошке науке за упис **30 (тридесет) студената** у седишту Установе.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви

**ДИРЕКТОР**

**Проф. др Јелена Кочовић**



**РЕПУБЛИКА СРБИЈА**  
**Национално тело за акредитацију**  
**и обезбеђење квалитета**  
**у високом образовању**  
**Комисија за акредитацију**  
**и проверу квалитета**  
Број: 612-00-00627/4/2020-03  
Датум: 30. 09. 2021. године  
Булевар Михајла Пупина 2  
Београд

На основу члана 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), члана 30. став 1. и члана 33. Закона о изменама и допунама Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, број 67/21), Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној дана 30. 09. 2021. године, донела је

**О Д Л У К У**  
**о акредитацији студијског програма**  
**Мастер академске студије (МАС) – Андрагогија**

Утврђује се да **Универзитет у Београду – Филозофски факултет**, са седиштем у Београду, у улици Чика Љубина 18-20, ПИБ: 100050474, Матични број: 07003269, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **Мастер академске студије (МАС) – Андрагогија**, и то у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичке науке и научне области Педагошке и андрагошке науке за упис **30 (тридесет) студената** у седишту Установе.

На основу ове одлуке, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању ће донети уверење о акредитацији студијског програма из става 1. ове одлуке.

**Образложење**

Високошколска установа **Универзитет у Београду – Филозофски факултет** (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Београду, у улици Чика Љубина 18-20, је дана 29. 12. 2020. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма **Мастер академске студије (МАС) – Андрагогија** (у даљем тексту: СП) под бројем 612-00-00627/2020-03.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је Поткомисију за образовно-научно

поље Друштвено-хуманистичке науке (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о захтевима за акредитацију.

Комисија је усвојила Предлог за именовање рецензентске комисије на седници одржаној дана 11. 03. 2021. године, а директор Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању именовао је рецензентску комисију дана 15. 03. 2021. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 17. 05. 2021. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и евентуалне оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираног СП, и поднела га Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је поднела Извештај о оцени испуњености стандарда за акредитацију СП (у даљем тексту: Извештај) у коме је утврдила да су испуњени стандарди прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма и предложила Комисији да донесе одлуку о акредитацији СП из диспозитива.

Комисија је, на седници одржаној дана 30. 09. 2021. године, на основу Извештаја Поткомисије и Извештаја РК, донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Мастер академске студије (МАС) – Андрагогија**, који се реализује на ВШУ у оквиру образовно-научног поља Друштвено-хуманистичке науке.

Констатује се да је ВШУ доставила документацију у складу са захтевима Правилника о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС” број 13/2019) дана 29. 12. 2020. године.

На основу Извештаја РК, Извештаја Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, утврђена је испуњеност прописаних Стандарда за акредитацију студијског програма, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама.

### **Стандард 1: Структура студијског програма**

Поткомисија је констатовала да је РК испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

Студијски програм Мастер академске студије андрагогије садржи следеће елементе предвиђене Законом о високом образовању (“Сл. гласник РС” 88/17, 27/18 - др. закон и 73/18):

- Назив и циљеви студијског програма;
- Врста студија
- Академски назив;
- Условe за упис на студијски програм;
- Листу обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем;
- Начин избора предмета из других студијских програма;
- Начин извођења студија и потребно време за извођење студија;
- Бодовну вредност сваког предмета исказану у складу са европским системом преноса бодова (60 ЕСПБ).

Након обављене посете установи од стране РК и увида у Извештај РК са предлозима за допуну и корекцију материјала, конкретизовани су исходи процеса учења за овај студијски програм.

У приложеној документацији за акредитацију овог студијског програма уредно је достављен Прилог 1.1. Публикација установе (у електронском облику, хиперлинк ка сајту институције).

Установа је уредно доставила Извештај о саморедновању Филозофског факултета Универзитета у Београду, који су Наставно - научно веће Факултета и Савет Факултета усвојили на седницама одржаним 11.9.2020. године. Увидом у садржај овог Извештаја, за Стандард 4: Квалитет студијског програма, потврђујемо да је установа у општем извештају представила опис стања, анализу и процену квалитета студијских програма, организацију и начин извођења наставе. У приложеној SWOT анализи квалитета студијских програма утврђене су и јасно утврђене предности, слабости, могућности и опасности, уз појединачну квантификацију процене. Након детаљне анализе излистани су предлози мера и активности за унапређење квалитета студијских програма, са конкретизацијом акционог плана. У Извештају је уредно наведен списак табела и прилога (хиперлинк).

Увидом у представљене податке у прилозима, за студијски програм Мастер академске студије андрагогије, запажена је њихова добра повезаност са подацима у SWOT анализи за Стандард 4 Извештаја о самовредновању. Нпр. представљени подаци о резултатима анкетирања послодаваца доводе се у везу са садржајима поменуте SWOT анализе, која је урађена на нивоу Факултета. Како је наведено у Прилогу 4.2. Анализа резултата анкетног истраживања о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама свршених студената овог Факултета, најниже просечно задовољство послодаваца о компетенцијама свршених студената односи се на ставку о стеченим практичним знањима и праксом коју су они имали током студија (3,82). Зато није случајно да се међу слабостима и опасностима у анализи наводе немогућност организовања стручне праксе у континуитету, нередовно прибављање мишљења о задовољству послодавца о стеченим знањима и вештинама свршених студената и недовољно добро савладавање вештина учествовања у тимском раду. Ово је смо један од примера добре поменуте повезаности података представљених у Извештају о самовредновању

**Стандард је испуњен у потпуности.**

#### **Стандард 2: *Сврха студијског програма***

Поткомисија је утврдила да је РК испуњеност наведеног стандарда оценила оценом 10 (десет).

Студијски програм Мастер академске студије андрагогије има јасно одређену сврху његове реализације и улогу у образовном систему, а то је обезбеђење дубљег и целовитијег сагледавања теоријских и практичних проблема образовања и учења одраслих, развој способности за анализу, синтетизовање, евалуацију и закључивања у подручју андрагошког мишљења и деловања и оспособљавање стручњака за обављање сложених послова и деловање у посебним областима образовања и учења одраслих и за научно-истраживачки рад у различитим подручјима андрагогије. Такође је истакнуто да овај програм студентима даје могућност за креирање властитог професионалног профила и каријерног развоја, при чему студент може самостално да креира своје студије, које ће бити у фокусу његовог будућег професионалног развоја и оспособљавања за истраживања, бирајући области које ће да проучава.

Јасно су представљене професионалне могућности за рад свршених мастер андрагога (као истраживача образовања у научно-истраживачким институцијама; сарадника у школама; организатора образовно-културних активности; менаџера у образовању; аналитичара образовања и тржишта рада; сарадника у службама за

запошљавање; саветника у области каријерног вођења, социјалне бриге и заштите породице, одраслих, старих; сарадника у саветовалиштима за брак и породицу; тренера за наставнике, инструкторе и тренере; стручног сарадника и уредника за издавачку делатност у области образовања; стручног сарадника за проблеме ресоцијализације, за образовање у органима државне управе и локалне самоуправе; сарадника у заводима за унапређење васпитања и образовања; сарадника образовних редакција и програма у медијима масовних комуникација; сарадника у подручјима спорта, рекреације, туризма и игре одраслих; сарадника у реализацији програма образовања у библиотекама, музејима, галеријама, клубовима и центрима за културу,...).

Према Правилнику о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, овим стандардом се потврђује да студијски програм обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне. Након обављене посете установи од стране РК и увида у Извештај РК са предлозима за допуну и корекцију материјала, у приложеној документацији о стандардима, за Стандард 2 - Сврха студијског програма, професионалне могућности за рад свршених студената су доведене у везу са друштвено оправданим професионалним компетенцијама.

**Стандард је испуњен у потпуности.**

### **Стандард 3: Циљеви студијског програма**

Поткомисија је констатовала да је за овај стандард дата оцена 10 (десет).

Стандардом 3 - Циљеви студијског програма, формулисани су циљеви студијског програма Мастер академске студије андрагогије, који су усмерени на развијање општих и специфичних знања, вештина и компетенција, потребних за самостално обављање андрагошких послова и истраживања. Они подразумевају овладавање студената савременим концепцијама и теоријско-методолошким оријентацијама, њихово оспособљавање за критичко сагледавање савремених и актуелних проблема образовања одраслих и за успешно самостално деловање.

Овим Стандардом су кроз циљне оријентације конкретизоване и компетенције свршених студената за „разумевање европских стандарда у образовању одраслих и интегрисање у Европу као друштво учења; развој курикулума оријентисаног на компетенције; коришћење стратегије и модела менаџмента у образовању; примену стратегије управљања каријером и људским ресурсима; планирање и пружање образовне подршке за квалитетно коришћење слободног времена, развој комуникационе и медијске културе; планирање и спровођење образовних интервенција за решавање различитих индивидуалних, породичних, професионалних и социјалних криза; коришћење савремених образовних технологија у пољу образовања одраслих; оспособљавање за разумевање различитих епистемолошких основа андрагошких истраживања и за конципирање и реализацију различитих врста истраживања, примерених специфичностима проблема који се истражује, у националном и интернационалном контексту; развој креативности, смисла за вођење и учествовање у тимском раду и свести о потреби континуираног стручног усавршавања“.

Циљеви овог студијског програма су повезани са сврхом студијског програма и утврђеним професионалним компетенцијама свршених студената.

Такође, циљеви овог студијског програма су усклађени са захтевима у односу на потребе социјалног окружења. Ову констатацију поткрепљујемо следећим излистаним циљевима:

- „Оспособљавање за критичко сагледавање савремених и актуелних проблема образовања одраслих;

- Оспособљавање за успешно самостално деловање у пракси образовања одраслих;
- Планирање и спровођење образовних интервенција за решавање различитих индивидуалних, породичних, професионалних и социјалних криза”.

**Стандард је испуњен у потпуности.**

#### **Стандард 4: Компетенције дипломираних студената**

Поткомисија је констатовала да је за овај стандард дата оцена 9 (девет).

Увидом у садржаје документације, за Стандард 4 - Компетенције дипломираних студената, евидентно је да је установа конкретизовала знања, способности, вештине и ставове свршених студената, које су у функцији квалитетног обављања стручне делатности мастер андрагога и одговарају Националном оквиру квалификација за ниво основних академских студија.

У документацији за овај стандард, компетенције свршених мастер студената (андрагога) подразумевају да они:

- Познају основне теоријско-методолошке проблеме андрагошких дисциплина и подручја образовања и учења одраслих, као и различите истраживачке приступе и парадигме;
- Примењују различите моделе у развоју курикулума, савремене тенденције и стандарде у европској пракси образовања одраслих, као и савремена медијска и комуникациона средства у организацији и реализацији овог образовања и учења одраслих; да учествују у конципирању и примени различитих модела управљања системом и институцијама за образовање;
- Планирају и реализују различите облике интервенција у подручју селекције и развоја људских ресурса, као и за решавање различитих индивидуалних, породичних и социјалних криза;
- Креирају стратегије и програме каријерног вођења и активног тражења посла и пружа подршку у њиховој реализацији;
- Пројектују системска решења за образовне акције и програме
- Осмишљавају и развијају системе квалитета различитих елемената и аспеката образовања и учења одраслих
- Користе савремене информационо-комуникационе технологије у процесу стицања знања, личног професионалног развоја и у обављању послова из домена рада андрагога.

Уз овај стандард, уредно је достављен Прилог 4.1. (Додатак дипломи)

Установа је конкретизовала професионалне компетенције мастер андрагога, које су у функцији квалитетног обављања њихове стручне делатности и одговарају Националном оквиру квалификација за ниво основних академских студија.

**Стандард је испуњен.**

#### **Стандард 5: Курикулум**

Поткомисија је констатовала да је РК испуњеност овог стандарда оценила оценом 10 (десет).

За потребе рецензије Стандарда 5, 13, 15 констатује се да је Установа доставила Стандард 5 – опис стандарда са припадајућим прилозима и табелама је линкован са приложеном документацијом.

Курикулум студијског програма Андрагогија МАС конципиран је у складу са његовим основним циљевима. Курикулум се реализује кроз два семестра, односно 1 академску годину. Приложени студијски програм обухвата 1 обавезни предмет, 4 изборних, од понуђених 12 предмета, стручну праксу, студијски истраживачки рад и израду и одбрану завршног (мастер) рада. Предмети су из поља хуманистичких и друштвених наука, и углавном су добро испланирани.

Активна настава (предавања, вежбе и други облици) - У просеку, предавања износе 5 часова недељно (25%), вежбе 5 часова (25%), СИР 10 часова (50%) а остали часови облици наставе 5 часова недељно, што износи 20 часова активне наставе недељно и одговара захтеву да према Закону о високом образовању студент мора имати најмање 20 часова активне наставе недељно (600 на годишњем нивоу), а према упутству стандарда највише 30 часова недељно. Према упутствима стандарда од минималног броја часова активне наставе на завршној години другог нивоа студија и интегрисаних студија, највише 50% је студијски истраживачки рад, односно примењени истраживачки рад, а остало су предавања, вежбе и други облици активне наставе. Изборни предмети које студент бира износе 31,50 ЕСПБ од 60 ЕСПБ, а фактор изборности према позицијама где студент бира предмете износи 52,50 %.

У другом семестру предвиђена је Стручна пракса за област андрагогије, као обавезан елемент, а који доноси 5 ЕСПБ и трајањем од 90 сати, што је усклађено са Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма.

Анализа Курикулума студијског програма мастер студија Андрагогија је потврдила да он у великој мери складу са захтевима Стандарда 5 у погледу распореда предмета по семестрима, фонду часова и броју ЕСПБ, као и да је утврђен адекватан број различитих предмета у студијском програму према препорученим процентима.

Завршни рад мастер студија Андрагогија је предвиђен студијски истраживачки рад и израду и одбрану завршног (мастер) рада. Бодовна вредност завршног рада – укључујући и студијски истраживачки рад у функцији израде завршног рада, као и одбрану завршног мастер рада – износи 25 ЕСПБ од чега је за СИР предвиђено 20 ЕСПБ што задовољава захтев, са минималним одступањима да је највише 50% предвиђено за студијски истраживачки рад.

Описи појединих предмета из Табеле 5.2. (Опис предмета са називом, типом предмета, годином и семестром студија, број ЕСПБ, наведено име наставника, циљ курса са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, предусловима за похађање предмета, садржај предмета, препоручена литература, методе извођења наставе, начин провере знања и оцењивања) садрже све елементе прописане Стандардом 5.

Рецензентска комисија констатује да је распоред предмета по семестрима, фонд часова и број ЕСПБ одговарајући; да је утврђена правилност заступљености различитих група предмета у студијском програму према препорученим процентима, да је број часова активне наставе и предавања одговарајући, као и фактор изборности на студијском програму мас Андрагогија. Опис предмета са називом, типом предмета, годином и семестром студија, број ЕСПБ, наведено име наставника, циљ курса са очекиваним исходима, знањима и компетенцијама, предусловима за похађање предмета, садржај предмета, препоручена литература, методе извођења наставе, начин провере знања и оцењивања.

**Стандард је испуњен у потпуности.**

**Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма***

Утврђено је да је овај стандард оцењен оценом 9 (девет).

Увидом у приложену документацију констатовано је следеће:

Студијски програм је целовит и свобухватан и нуди могућност стицања најновијих стручних и научних сазнања;

Студијски програм је усаглашен са другим програмима на истој високошколској установи;

Студијски програм је усклађен са три акредитована програма иностране високошколске установе европског образовног простора; 1) студијски програм Филозофског факултета Универзитета у Љубљани, студије андрагогије; 2) студијски програм Филозофског факултета у Прагу – Карлов универзитет у Прагу, Чешка Република, студије андрагогије и менаџмент људских ресурса; 3) студијски програм Ото Фридрих универзитета у Бамбергу, Немачка, професионално-континуирано образовање одраслих.

Садржај и структура студијског програма Основне академске студије андрагогије и Мастер академске студије андрагогије упоредиви су у погледу научне заснованости и иновативности, интенционалности, структурирања система образовања са датим студијским програмима.

Студијски програм је формално и структурно усаглашен са утврђеним предметно специфичним стандардима за акредитацију.

Многи предмети студијског програма Основне академске студије андрагогије и Мастер академске студије андрагогије имају идентичне или сличне називе. Основна разлика се огледа у трајању студија. Основне академске студије андрагогије трају 4 године и једну годину Мастер академске студије андрагогије. Студијски програми из иностранства су конципирани тако да основне студије трају три године, а мастер две године.

**Стандард је испуњен.**

**Стандард 7: *Упис студената***

Поткомисија је констатовала да је овај стандард оцењен оценом 10 (десет).

Транспарентност и правовременост објављивања Конкурса за упис студената на МАС Андрагогија на Филозофском факултету Универзитета у Београду је на одличном нивоу, што је закључак изведен на основу анализе садржаја објављених на сајту Установе ([www.f.bg.ac.rs](http://www.f.bg.ac.rs)). Услови и начин уписа на МАС Андрагогија су у складу са свим прописаним и законским нормама. На основу увида у документацију за овај Стандард, констатујемо да је установа доставила потпуну документацију: Прилог 7.1 Конкурс за упис студената; Прилог 7.2. Решење о именовању чланова комисије за пријем студената; Прилог 7.3. Услови уписа студената (извод из Статута институције); Табела 7.1. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм у текућој и претходне две године; Табела 7.2. Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години. Према Табели 7.2. (Преглед броја студената који су уписани на студијски програм по годинама студија у текућој школској години (2019/20), на овом студијском програму је уписано укупно 14 студената. Акредитован број на овом студијском програму је 30 студената.

**Стандард је испуњен у потпуности.**



### **Стандард 8: *Оцењивање и напредовање студената***

Утврђено је да је овај стандард оцењен оценом 10 (десет).

Процес оцењивања студената је апсолутно испоштован уважавањем редовности и активности током наставе, колоквијума и вежби које претходе резултату на самом испиту. Ове ставке су регулисане и јасно дефинисане Правилником о пријављивању испита и Правилником о оцењивању и испитима ([http://www.f.bg.ac.rs/pravna\\_akta](http://www.f.bg.ac.rs/pravna_akta)). Уједно, анализом појединих предмета у достављеној документацији, односно Књизи предмета, сматрамо да је подела бодова које студент стиче задовољавајућа. Сви критеријуми у расподели ЕСПБ су испоштовани, односно колико бодова студент добија у настави, предиспитним обавезама и завршном испиту (Прилог 8.2 и Табела 8.1). Предметни наставник даје објашњења о обавезама студената, критеријумима оцењивања, расподели ЕСПБ и формирању коначне оцено, а веома задовољавајућим сматрамо што у појединим предметима студенти имају могућност учешћа у формирању критеријума, као и у међусобном и у самооцењивању. То нас упућује да студенти имају могућности консултације са ангажованим наставним особљем и са њима могу обављати све врсте консултација око припрема испита, израде семинарских радова или проучавања тема које их интересују, што сматрамо веома задовољавајућим. Достављени статистички подаци о напредовању студената на студијском програму (Табела 8.2) показују квалитет студијског програма, као и посвећеност и студената и наставника у учењу и напредовању студената.

**Стандард је испуњен у потпуности.**

### **Стандард 9: *Наставно особље***

Утврђено је да су чланови РК овај стандард оценили оценом 9 (девет).

Увидом у приложену документацију Стандарда 9, констатовано је следеће:

#### *Настава – наставници*

- Укупан број наставника ангажован на студијском програму је 13;
- Број ангажованих наставника са 100% радног времена је 10;
- Два наставника запослена су са мање од 100% радног времена;
- Један наставник ангажован је по уговору;
- Проценат часова предавања које изводе наставници са 100% радног времена износи 74,08% Испуњени су захтеви који се односе на прописани проценат часова (70%) активне наставе коју држе наставници ангажовани са 100% радног времена;
- Просечно оптерећење наставника на студијском програму у просеку износи 1,46 час недељно; Оптерећење наставника, укључујући и оптерећење на другим студијским програмима на Факултету, налази се у прописаним оквирима. Нема наставника чије је ангажовање на студијском програму или укупно ангажовање веће од 12 часова недељно;

#### *Настава – сарадници*

Нема ангажованих сарадника на овом студијском програму.

#### *Књига наставника*

- У књизи наставника налазе се и расположиви су подаци о свим наставницима који су ангажовани на студијском програму;
- Научне, уметничке и стручне квалификације наставног особља одговарају образовно-научном и образовно-уметничком пољу;

#### *Сајт*

- Подаци о звањима и предметним задужењима наставног особља јавно су доступни на званичном сајту факултета <http://www.f.bg.ac.rs/sr-lat/andragogija>;

#### *Документација*

- За све наставнике ангажоване са пуним радним временом приложени тражени подаци;
- Испуњени су услови везани за датуме избора наставника са пуним радним временом;
- Приложени су сви уговори о раду, избори у звања, дипломе, сагласности, изјаве, МА, наставника са пуним радним временом.

Анализа елемената Стандарда 7 SWOT методом у оквиру Извештаја о самовредновању, а који се односе на наставно особље, је показала:

У извештају РК се констатује мањи број радова на SCI (SSCI) листи научног подмлатка. Изузетак су редовни професори. Књига наставника је непотпуна. Наставници ангажовани са 100% радног времена изводе 93,45% укупне наставе у установи. Научне, уметничке и стручне квалификације наставног особља одговарају образовно-научном и образовно-уметничком пољу. Добра референтност већине наставника и учешће већег броја запосленог наставничког кадра у домаћим и међународним пројектима.

Анализа елемената Стандарда 7 SWOT методом у оквиру Извештаја о самовредновању, а који се односе на наставно особље, је показала да се поступак избора наставника и сарадника обавља се у складу са Правилником о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника, транспарентан је и доступан јавности; код наставника и сарадника присутна је тежња ка сталном побољшању научне и стручне компетентности; висока мотивисаност већине наставника и сарадника за унапређење квалитета студијских програма, наставних процеса и услова рада.

**Стандард је испуњен.**

#### **Стандард 10: Организациона и материјална средства**

Поткомисија је констатовала да је овај стандард оцењен оценом 9 (девет).

С обзиром на укупан расположиви простор (18.993,58 квм) и пројектовани број студената за наредне школске године (2532) за 30 реакредитованих и три нова мастер програма Филозофски факултет испуњава овај стандард.

Структура простора којим располаже Факултет је следећа:

- простор за извођење наставе 5.171,10 квм
- простор за наставно и друго особље 5.876,41 квм
- остали простор 7.946,07 квм

За непосредно извођење наставе намењен је простор од 2.751,04 квм (2068 места) који чине:

- 4 амфитеатра 815,37 квм (732 места);
- 25 слушаоница 1.263,00 квм (983 места);
- 8 учионица 440,88 квм (269 места) и
- 3 лабораторије 231,79 квм (84 места).

За непосредан рад запослених обезбеђено је 3.724,90 квм простора (наставнички кабинети и канцеларије за административно-техничко особље):

- Простор за рад наставника 2.490,43 квм;
- Простор за рад ненаставног особља 1.234,47 квм.

Из овог прегледа види се да:

Филозофски факултет у Београду располаже одговарајућим просторним ресурсима потребним за реализацију академских студија на свим програмима. Обезбеђено је коришћење амфитеатра, учионица, библиотечног простора са читаоницом, рачунарског центра, и другог простора. Факултет поседује савремену технику и лабораторијску опрему.

На Факултету су у употреби 421 деск-топ рачунара, 182 штампача, 49 LCD пројектора, 45 скенера, 37 фотоапарата, 237 лап-топ рачунара, 14 фотокопир апарата и 17 камера.

Факултет води одговарајућу набавну и финансијску политику у погледу савремених комуникационих и информатичких и других техничких средстава, како би обезбедио услове за квалитетно извођење наставе и рад свих запослених и студената.

Филозофски факултет има 11 библиотечких јединица, у којима ради 21 библиотекар од 8 до 20 часова. У саставу сваке библиотеке је читаоница намењена студентима и депо за одлагање и чување књига. У свим читаоницама студентима су на располагању терминали, прикључени на академску мрежу за претраживање електронских каталога и базе стручне периодике.

У циљу доступности простора и опреме лицима са хендикепом на Факултету су израђене рампе за кретање са инвалидским колицима и издвојен је лифт и одговарајуће опремљен тоалет.

Из свега изложеног се види да је стандард испуњен у потпуности.

Укупан библиотечки фонд Филозофског факултета је 470.899 библиотечких јединица, уџбеника и друге уџбеничке литературе и завршних радова студената.

У библиотекама је студентима доступна релевантна научна и стручна литература потребна за наставни процес и припремање испита.

На факултету је успостављен и Рачунарско документациони центар.

Поред рачунара у учионицама и слушаоницама студентима је на располагању и 56 рачунара у две рачунарске учионице. Сви рачунари имају приступ интернету.

За извођење студијског програма користи се одговарајућа техничка опрема: компјутери, видео-пројектори, штампачи, фотокопир апарат, паметна табла итд. Студенти имају могућност бесплатног приступа најзначајнијим светским базама података које садрже велики број наслова часописа и књига из свих научних области. Захваљујући оснивању Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку (КОБСОН) корисницим, са ИП адресом Универзитета, омогућен је бесплатан приступ најзначајнијим светским базама података које садрже велики број наслова часописа и књига из свих научних области. Факултет води одговарајућу набавну и финансијску политику у погледу савремених комуникационих и информатичких и других техничких средстава, како би обезбедио услове за квалитетно извођење наставе и рад свих запослених и студената.

Из анализе резултата анкете (у којој је учествовало 170 студената) студенти високо оцењују интернет страну, библиотеку и доступну литературу.

На интернет страници Факултета постављени су сви општи акти који регулишу обезбеђивање квалитета управљања Факултетом и квалитет ненаставне подршке.

Систематско праћење и периодичну проверу квалитета ненаставне подршке спроводе Савет и Декан, у оквиру својих надлежности.

Савет Факултета и Декан обављају функцију органа управљања и органа пословођења и њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању Факултетом утврђени су Статутом Факултета у складу са Законом.

Организационе јединице и њихов делокруг рада утврђени су Статутом Факултета у складу са Законом. Декан је одговоран за координацију рада организационих јединица и спроводи контролу законитости рада организационих јединица.

Факултет обезбеђује управљачком особљу перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану у складу са финансијским могућностима Факултета.

Декан руководи Факултетом на добробит свих научних и наставних области за које је Факултет матичан, у складу са Законом.

О питањима од значаја за рад Факултета и предлозима за унапређење наставне и научне делатности, Декан се консултује са управницима одељења на редовним састанцима Деканског савета. О покренутим питањима и предлозима начелно усвојеним од стране Деканског савета, управници обавештавају чланове својих одељења и отварају расправу која има за циљ информисање чланова одељења и формирање ставова о питањима о којима се доносе одлуке на наредним седницама Већа и Савета.

Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање утврђени су стандарди и поступци за обезбеђивање квалитета управљања Факултетом.

Резултати последњег анкетирања су показали да су наставници углавном задовољни радом управе и факултетских служби.

Студенти су укључени у процес праћења, контроле, обезбеђења и унапређења квалитета и имају своје представнике у органима и стручним телима Факултета (Савет Факултета и Наставно-научно веће, одређене комисије Наставно-научног већа и већа одељења).

Студенти учествују у редовној евалуацији рада Факултета и евалуацији педагошког рада наставника, наставе и услова рада. Резултати свих евалуација редовни су предмет анализе и разматрања Управе Факултета, Наставно-научног већа, Савета и Студентског парламента. У поступку самовредновања обавезно се разматра оцена студената о испуњености стандарда за обезбеђење квалитета и самовредновање у складу са Правилником о обезбеђењу квалитета и самовредновању.

Програм и начини контроле квалитета програма су развијени и кроз ТЕМПУС пројекат у сарадњи са четири ЕУ универзитета. Након прве године реализације програма извршена је евалуација од стране Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања, чији је резултат студија о квалитету програма која потврђује његов висок квалитет.

Ради провере квалитета и унапређивања ненаставне подршке, Факултет организује вредновање рада ненаставног особља.

Наставници и студенти оцењују рад ненаставног особља у поступку самовредновања. Студентски парламент такође може разматрати рад ненаставних служби Факултета и може једанпут годишње да упути Савету мишљење о томе. Резултате вредновања ненаставног особља које су обавили наставници и сарадници, као и мишљење Студентског парламента Савет разматра на истој седници на којој разматра и извештај Декана о квалитету ненаставне подршке.

**Стандард је испуњен.**

### **Стандард 11: Контрола квалитета**

Утврђено је да је овај стандард оцењен оценом 10 (десет).

Установа је посвећена обезбеђењу квалитета како у погледу организације студија тако и у доступности релевантних информација.

Филозофски факултет Универзитета у Београду уредно је доставио Извештај о самовредновању, свеобухватан на нивоу установе и за овај студијски програм на нивоу Катедре за андрагогију. У складу са Законом о високом образовању и Стратегијом (Факултета) за обезбеђивање квалитета, а према захтевима који су наведени у Правилнику о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма, установа је уредно приступила изради овог Извештаја, три године после усвајања претходног Извештаја о самовредновању, који је усвојен 2016. године. У материјалу су уредно наведени подаци о претходним поступцима самовредновања, спроведеним на Факултету, којима се потврђује да контрола квалитета овог студијског програма (Мастер академске студије андрагогије), која подразумева редовно и систематско праћење његове реализације и предузимање мера за унапређење квалитета рада у сегментима (у погледу курикулума, наставе, наставног особља, оцењивања студената, уџбеника и литературе).

Значајно је напоменути да Одељењска комисија посебно разматра студијски програм и даје предлоге за његово осавремењавање.

Извештај о самовредновању Мастер академских студија андрагогије има три основна дела: 1) Увод: опис процеса самовредновања; 2) Основни подаци о Катедри за андрагогију; 3) Процена испуњености стандарда који се односе на:

- Квалитет студијског програма,
- Квалитет наставног процеса,
- Квалитет наставника и сарадника,
- Квалитет студената,
- Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса,
- Квалитет управљања установом и квалитет ненаставне подршке,
- Квалитет простора и опреме,
- Улога студената у самовредновању и провери квалитета,
- Систематско праћење и периодична провера квалитета.

У уводном делу је констатовано да су у поступку самовредновања учествовали бројни органи и тела Факултета, а активностима је координирала радна група формирана на нивоу Катедре за акредитацију и самовредновање. Такође је потврђено да су у поступку процене квалитета и самовредновања коришћене одговарајуће методе и извори података: анализа докумената и емпиријских података, анкетања студената, запослених и послодаваца, као и дискусије и ставови релевантних тела и комисија Одељења за педагогију и андрагогију и Филозофског факултета.

У Извештају је констатовано да је у поступку контроле квалитета овог студијског програма обезбеђена активна улога наставника, ненаставног особља и студената, који чине Комисијау за обезбеђивање квалитета и самовредновање и имају своје улоге у процесу оцењивања квалитета студијског програма. Студенти активно учествују у процесу вредновања квалитета студијског програма и сваког семестра оцењују педагошки рад наставника. Ова Комисија припрема Извештај о самовредновању на основу кога се одлучује о мерама за унапређивање квалитета (курикулума, наставе, наставног особља, оцењивања, уџбеника, литературе). У документацији за овај стандард је наведено да

одељењска комисија посебно разматра студијски програм и даје предлоге за његово осавремењавање. Такође је истакнуто да наставници примењују различите поступке евалуације наставе и на основу резултата евалуације развијају и мењају програме наставних предмета. Студенти активно учествују у процесу вредновања квалитета студијског програма и сваког семестра оцењују педагошки рад наставника.

У овом Извештају је констатовано да су на нивоу Факултета усвојена следећа документа: 1) Стратегија за обезбеђивање квалитета (2020. године, Одлуком Савета Факултета); 2) Акциони план за спровођење Стратегије за обезбеђивање квалитета (2020. године, Одлуком Савета Факултета); 3) Извештај о самовредновању (2020. године, Одлуком Наставно-научног већа Факултета).

Стратегија за обезбеђивање квалитета је доступна јавности, на интернет страници Факултета: <http://www.f.bg.ac.rs>.

Установа је за Стандард 11 – Контрола квалитета уредно доставила табеле и прилоге: 1) Табела 11.1. Листа чланова комисије организационих јединица задужених за квалитет рада Установе; 2) Прилог 11.1. Извештај о резултатима самовредновања Установе; Извештај о самовредновању студијског програма; 3) Прилог 11.2. Јавно публикован документ – Политика обезбеђења квалитета- Установе; 4) Прилог 11.3. Правилник о уџбеницима на Установи; 5) Прилог 11.4. Извод из Статута Установе којим се регулише оснивање и делокруг рада организационих јединица задужених за квалитет (комисије за квалитет...).

У Извештају о самовредновању, за сваки стандард је урађена SWOT анализа, са излистаним предностима, слабостима, могућностима и опасностима за реализацију овог студијског програма, а затим утврђен предлог мера и активности за унапређивање квалитета.

У овом Извештају о самовредновању Мастер академских студија андрагогије нису представљени стандарди:

- Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета
- Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
- Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета,
- Стандард 6: Квалитет научно-истраживачког уметничког и стручног рада.

Упоређивањем материјала за акредитацију са стандардима 1, 2, 3, 5, 6, 13, и 14 из Извештаја о самовредновању, констатујемо следеће:

- Као што је већ истакнуто, установа је утврдила Стратегију за обезбеђење квалитета, у којој су формулисани мисија и циљеви Факултета, као и опредељење за перманентно праћење и унапређење квалитета у свим сегментима рада. Стандардом 1 - Стратегија обезбеђења квалитета, на нивоу установе су конкретизовани основни дугорочни циљеви Факултета, који су усмерени на унапређење квалитета високог образовања, повећање ефикасности студија, побољшање квалитета студијских програма, наставе и научно-истраживачког рада, повећање доприноса академском животу Универзитета, Факултета и друштвене заједнице. Овим Стандардом су такође дефинисане мере и субјекти обезбеђивања квалитета, а детаљан план рада и спровођења активности одређени су усвојеним Акционим планом.
- У оквиру Стандарда 2 - Стандарди и поступци обезбеђивања квалитета, установа је утврдила начине и поступке за обезбеђење квалитета свог рада,

- који су доступни јавности који се у највећој мери односе на унапређење студијског програма, односно наставе и наставног процеса.
- У вези са Стандардом 3 - Систем обезбеђивања квалитета, установа је потврдила да је изградила организациону структуру за обезбеђење квалитета. У Извештају је констатовано да је институционални оквир система за обезбеђивање квалитета дефинисан Статутом Филозофског факултета. У складу са тим, Наставно-научно веће Факултета формирало је поменути Комисију за обезбеђивање квалитета и самовредновање. За обезбеђивање квалитета на Факултету одговорни су: Декан, органи управљања и руковођења Факултетом и Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање, али о обезбеђењу и унапређењу квалитета брину сви запослени и студенти Факултета.
  - Када је реч о Стандарду 5 - Квалитет наставног процеса, у Извештају је наведено да се наставни процес на Факултету остварује уз поштовање Статута Филозофског факултета и одговарајућих правилника, тј. правила студија. У Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање, на нивоу установе, Одељење за педагогију и андрагогију има два члана. На седницама Катедре за андрагогију се континуирано, у просеку једанпут месечно разматрају и чиниоци важни за реализацију наставног процеса, а затим се о важним питањима расправља даље на седницама Одељења за педагогију и андрагогију, да би се резултати ових расправа и договори верификовали на седницама Наставно-научног већа Факултета. У Извештају о самовредновању, на нивоу Катедре, констатовано је да наставници и сарадници користе савремене облике, методе и технике рада, који обезбеђују интерактивност свих учесника у наставном процесу, тиме и унапређивање процеса поучавања и учења. Овом квалитету доприноси адекватан однос (пропорција планираних и реализованих часова предавања и вежби по наставним предметима, адекватним одабиром садржаја, литературе, као и утврђеним предиспитним обавезама. Потврђено је да контрола квалитета наставног процеса подразумева анкетирање студената о квалитету наставног процеса, контролу процедура и поступака који обезбеђују поштовање плана и распоред наставе, праћење активности којима се подстиче стицање компетенција и педагошког искуства наставника и сарадника. Ова контрола се врши семестрално. Овим Стандардом је утврђен и предлог мера и активности за континуирано унапређивање квалитета наставног рада (наставак спровођења мањих анализа одређених елемената и аспеката наставног рада, унапређивање система диференцијалних испита за студенте који су завршили основне академске студије на другим студијским групама на Филозофском факултету или на другим факултетима; побољшање просторних капацитета; унапређивање техничких могућности; пројектне активности; мобилност студената и запослених и друге).
  - У вези са Стандардом 6 - Квалитет научно-истраживачког, уметничког и стручног рада, у Извештају установе је констатовано да се на Филозофском факултету у оквиру 9 одељења, реализује велики број научно-истраживачких пројеката. Пројекти се осмишљавају и планирају преко већа научних јединица и одељења. Филозофски факултет је акредитован за обављање научно-истраживачке делатности у области друштвених наука – филозофија, социологија, психологија, педагогија, андрагогија, историја, историја уметности, археологија, етнологија, антропологија и класичне науке,

решењима Министарства науке (последње решење из 2019. године). На Факултету се остварује јединство образовног, научно-истраживачког и професионалног (стручног) рада, повезивањем наставног, научно-истраживачког и стручног потенцијала. Велики број наставника, сарадника и студената (уписаних на докторске и мастер академске студије) су укључени у научно-истраживачки рад. Континуирано се ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научно-истраживачког рада и њиховој примени у циљу унапређивања наставног процеса.

- Садржаји у Извештају, у односу на Стандард 13 - Улога студената у самовредновању и провери квалитета, надовезују се на претходне стандарде. Већ је потврђено да студенти имају значајну улогу у процесу провере, обезбеђења и унапређења квалитета, њиховим чланством у Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање, као и анкетирањем студената о квалитету високошколске установе. Међутим, у SWOT-анализи су као слабости наведене „недовољна заинтересованост и мотивисаност одређеног броја мастер студената за активно учешће у процесу евалуације и унапређења квалитета, мањи одзив мастер студената да попуне анкете које су дате у електронској форми у односу на анкете у папир-оловка форми и недовољна заинтересованост мастер студената да директно учествују у раду органа Факултета“. С тим у вези, дат је предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 13, пре свега радити на информисаности и едукацији студената о питању значаја процеса обезбеђивања квалитета, начина његовог функционисања, као и њихове
- Стандард 14 – Систематско праћење и периодична провера квалитета образложен је активностима Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање на Факултету. Представници Катедре за андрагогију активно учествују у активностима везаним за систематско праћење и периодичну проверу квалитета наставе, у вредновању елемената квалитета, уважавајући резултате анкетирања при планирању и развијању иновираних студијског програма андрагогије. У Извештају је констатовано да се на студијском програму мастер студија андрагогије, а у складу са опредељењем Факултета, ради на обезбеђивању повратне информације од послодаваца, својих бивших студената и других релевантних организација о компетенцијама које су студенти андрагогије стекли похађањем и завршавањем мастер студија андрагогије, те да се овај поступак спроводи путем анкетирања самих студената и њихових послодаваца.

**Стандард је испуњен у потпуности.**



## ПРЕПОРУКЕ

- Препорука је да се убудуће млађи наставници више ангажују на објављивању радова на SCI (SSCI) листи.
- Наставити са богаћењем и осавремењивањем библиотечког фонда. Обезбедити збирке текстова за припрему студената, за испите у електронској форми. Охрабрити наставнике да материјале за учење учине доступним студентима преко интернет странице факултета.
- Самовредновање, у наредној школској години, урадити електронски због економичности и ефикасности. Анкета, реализована међу студентима, показује да нису задовољни укључивањем студената, па би их требало више укључити у рад Комисија. Након Извештаја о самовредновању сачинити Акциони план са циљем унапређивања квалитета рада.
- Обезбедити упис зграде Факултета у земљишне књиге.

На основу свега напред наведеног и предлога Поткомисије, Комисија је на седници одржаној дана 30. 09. 2021. године једногласно донела **Одлуку о акредитацији студијског програма Мастер академске студије (МАС) – Андрагогија**, сагласно члану 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021 и 67/2021 - др. закон), којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања.

Достављено:

- високошколској установи
- архиви



Председник Комисије

  
Проф. др Ана Шијачки